

Presentati!

LIVELLO 1 - UNITÀ 1

Az első leckében megtanulunk bemutatkozni, másokat bemutatni, köszönni, és a legfontosabb alapokat is átnézzük.

Ebben a leckében megtanuljuk a következőket:

01

Társalgás:

üdvözlési formák, érdeklődés hogylét felől bemutatkozás, mások bemutatása

02

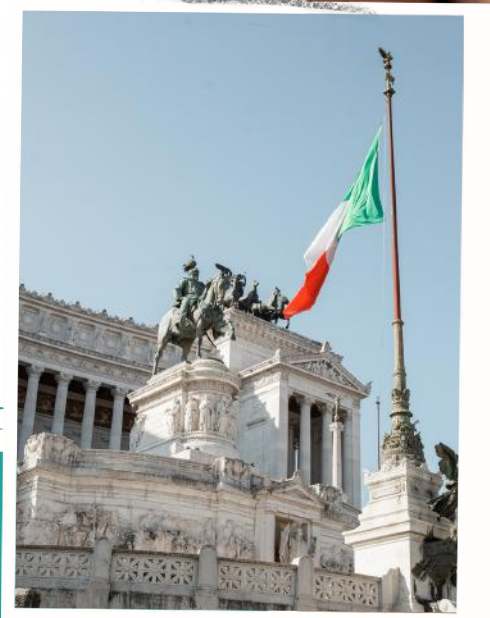
Nyelvtan:

az olasz ábécé: hogyan írjuk és hogyan ejtjük ki, nemek az olasz nyelvben (főnevek, melléknevek), essere létige (to be) avere birtoklás kifejező ige (to have), stare ige ragozása és használata

03

Szókincs:

országok, nemzetiségek, nyelvek

FORME DI SALUTO

Üdvözlési formák

Buongiorno!

Jó reggelt kívánok!/Jó napot kívánok!

- reggeltől ebéd utáni (Good morning!)

Buon pomeriggio!

Szép délutánt!

- ebéd utántól kb. délután 5 óráig (Good afternoon!)

Buona sera!

Jó estét kívánok!

- délután 5 órától (Good evening!)

Salve!

Üdvözletem!

- köszönéskor, formálisabb helyzetekben (amikor nem lenne helyénvaló "Ciao!"-t mondani. - Hello!)

Ciao!

Szia!/Sziaztok!

- köszönéskor informális helyzetben (Hi!)

DIRE ADDIO - Elközönés

Arrivederci!

Viszontlátásra! (Goodbye!) - tegezödve is, de formálisabb

A domani!

A holnapi viszontlátásra! (See you tomorrow!) - tegezödve is

A dopo!

A későbbi viszontlátásra! (See you soon!) - tegezödve is

A presto!

A mihamarabbi viszontlátásra! (See you soon!) - tegezödve is

Buonanotte!

Jó éjszakát kívánok!

Buon proseguimento!

Kellemes folytatást (bármit is csinálsz:)

Ciao a tutti!

Eccoci qua!

Io **sono** Maria Rossi. Io mi chiamo Maria Rossi. Io **sono** di Milano, sono italiana. Questo **è** mio marito. Lui si chiama Salvatore Grasso. Lui **è** di Catania. Lui **è** siciliano.

Come si chiama lei?

Lei si chiama Maria Rossi.

Come si chiama lui?

Lui si chiama Salvatore Grasso.

Di dove è lei?

Lei è di Milano.

Di dove è lui?

Lui è di Catania.

Piacere!

Mario Rossi: Salve! **Mi chiamo** Mario Rossi.

Anna Pellegrini: Salve! **Mi chiamo** Anna Pellegrini.

Mario Rossi: (Molto) piacere!

Anna Pellegrini: (Molto) piacere!

Mario Rossi: Di dove è Lei?

Anna Pellegrini: Io sono di Genova, e Lei?

Mario Rossi: Io sono di Bari.

Frasi ed espressioni utili

Presentati! – Mutatkozz be! - Introduce yourself!

Ciao a tutti! - Üdv mindenkinek! - Hello everyone!

Eccoci qua! - Íme, itt vagyunk! - Here we are!

Piacere! - Örvendek! - Nice to meet you!

Molto piacere! - Nagyon örvendek! - Nice to meet you!

Come ti chiami? - Hogy hívnak?

Come si chiama Lei? - Hogy hívják Önt?

Come si chiama?- Hogy hívják ...?

Mi chiamo ... - ... -nak/nek hívnak.

Si chiama ... - ...-nak/nek hívják.

Di dove sei? - Hova valósi vagy?

Do dove è Lei? - Hova valósi Ön?

Di dove è lei/lui? - Hova valósi ő?

Io sono di ... - Én ...-ba valósi vagyok.

Lei è di ... - Ön ...-ba valósi.

Lei/Lui è di ... - Ő ...-ba valósi.

országnev: Austria - Ausztria
nemzetiség: austriaco - osztrák
nyelv: tedesco - német

országnev: Croazia - Horvátország
nemzetiség: croato - horvát
nyelv: croato - horvát

Paesi, nazionalità e lingue

Országok, nemzetiségek és nyelvek

országnev: Germania - Németország
nemzetiség: tedesco - német
nyelv: tedesco - német

országnev: Gran Bretagna - Nagy Britannia
nemzetiség: britannico - brit
nyelv: britannico - angol

országnev: Italia - Olaszország
nemzetiség: italiano - olasz
nyelv: italiano - olasz

országnev: Ungheria - Magyarország
nemzetiség: ungherese - magyar
nyelv: ungherese - magyar

nome del paese: Olanda - Hollandia
nazionalità: olandese - olandese
language: olandese - olandese

országnev: Cina - Kína
nemzetiség: cinese - kínai
nyelv: cinese - kínai

országnev: Francia - Franciaország
nemzetiség: francese - francia
nyelv: francese - francia

országnev: Spagna - Spanyolország
nemzetiség: spagnolo - francia
nyelv: spagnolo - francia

Az olasz ábécében 21 betű van.

A - a - á

B - bi - bi

C - ci - csi

D - di - di

E - e - e

F - effe - effe

G - gi - dzsi

H - acca - ákká

I - i - i

L - elle - elle

M - emme - emme

N - enne - enne

O - o - o

P - pi - pí

Q - cu - kú

R - erre - erre

S - esse - essze

T - ti - ti

U - u - ú

V - vu - vú

Z - zeta - dzétá

Van néhány betű, ami nem az olasz ábécé része, de idegen szavakban előfordul ezért tanuljuk meg ezeket is:

J - i lunga - i lúngá

K - cappa - káppá

W - vu doppia/doppia vu - vú doppiá/doppiá vú

X - ics - iksz

Y - ipsilon - ipszilon

Az olasz ábécé

L'alfabeto italiano

5PERC
OLASZ

Most csak azokat a mássalhangzókat nézzük meg, amelyeknél figyelni kell a helyes kiejtésre.

C - e/i előtt = cs (cielo, caccia, goccia, trecce)

C - máskor = k (cane, ricco, capotto)

CH - csak e/i előtt = k (chimica, ricchi, amiche)

G - e/i előtt = gzs (giro, maggio, fagiolini)

G - máskor = g (gallina, leggo)

GH - csak e/i előtt = g (luoghi, muggio)

GLI - kiejtése = ly/j (gli, aglio, luglio)

GLI + mássalhangzó = gl (glicerina)

GN - kiejtése = ny (bagno, cagnolino)

SC - e/i előtt = s (scena, scimmia, pesce)

SC - máskor = sk (scuola)

SCH - e/i előtt = sk (scheda, affreschi)

Az olasz kiejtés

La pronuncia italiana

5PERC
OLASZ

FŐNEVEK ÉS MELLÉKNEVEK - EGYEZTETÉS

Az o-ra és a-ra végződő főneveknél elég egyértelműen eldönthető, hogy hím, vagy nőneműek-e, de azért persze vannak kivételek:

-o végűek, mégis nőneműek: la mano (a kéz), la radio, un'auto, la dinamo, la foto, la biro (töltőtoll), la moto

-a végűek, mégis hímneműek: il papa (pápa), il pianeta (bolygó), il poeta (költő), valamint az **összes -ma végű (egyébként görög eredetű) szó:** un aroma, il cinema, il clima (éghajlat), il diagramma, il dilemma, il diploma, il dramma, un idioma, il panorama, il poema, il problema, il programma, lo schema, il sistema, il telegramma, il tema; kivétel: la dama (dáma játék)

Vannak személyeket jelölő -a végű főnevek, amelyek mindkét neműek lehetnek (általában -ista végű foglalkozások): un/un' artista (művész), il/la dentista (fogorvos), il/la giornalista, il/la turista

il papa
a pápa

il papà
az apa

FŐNEVEK ÉS MELLÉKNEVEK - EGYEZTETÉS

Az **-e végű főnevek vagy hímneműek** (il mese – a hónap), vagy nőneműek (la chiave – a kulcs), ezt meg kell tanulni. Néhány végződés azonban segít:

Hímneműek az -ore, -one (de nem -ione) végű főnevek: il valore (érték), il favore (kedvezés, tetszés), il frullatore (turmixgép); il mattone (tégla), il melone, il limone (citrom), il sapone (egy kivétel: la canzone)

Nőneműek a -trice, -ione, -udine, -ie végű főnevek: la lavatrice (mosógép); l'abitudine (szokás), l'altitudine (magasság), la solitudine (magány); la stazione, la lezione, l'informazione.

A -tore végű, hímnemű élőlényt jelentő főnevek nőnemű megfelelője -trice végű: attore (színész), attrice (színésznő), pittore (festő), pittrice (festőnő), Salvatore, Salvatrice :)

**Il cane è
intelligente ed
amichevole.**
A kutya okos és
barátságos.

FŐNEVEK ÉS MELLÉKNEVEK - EGYEZTETÉS

A szó végződése jelzi általában a nemet: az o-ra végződő szavak hímneműek, az a-ra végződő szavak nőneműek, ez e-re végződő szavak lehetnek hím és nőneműek is.

Az olaszban a melléknevet minden esetben egyeztetni kell a főnévvel (számban és személyben), amelyre vonatkozik.

Alessandro **o** è curioso **o**.

Alessandra **a** è bella **a**.

A melléknév lehet jelző :

piros autó - macchina **a** rossa

olasz tészta - pasta **a** italiana

magyar lányok - ragazze **e** italiane

finom fagyik - gelati **i** deliziosi

vagy az állítmány része:

Alessandro **o** è curioso **o**. - Sanyi kíváncsi.

Alessandra **a** è bella **a**. - Szandra szép.

Le ragazze **e** sono belle **e**. - A lányok szépek.

I ragazzi **i** sono belli **i**. - A fiúk jóképűek.

Minden olasz főnév vagy hímnemű vagy nőnemű, ennek értelmében kell egyeztetni a melléknevet, és természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy egyes vagy többes számról van-e szó.

NÉVELŐK ÉS FŐNEVEK - **EGYES SZÁM**, TÖBBES SZÁM

Az előbb már ejtettünk szót a főnevek és melléknevek neméről, amelyet egyeztetni kell egymással, illetve figyelni kell az egyes és többes számra is. Most viszont nézzük meg a határozott névelőke (magyarul A/AZ) mert itt is ugyanezekre kell figyelni, és itt is egyeztetni kell mindent mindennel.

A hímnemű névelő háromféle lehet: IL, L', LO.

Például: il bagno, il cioccolato, il gelato, il prosciutto, l'inverno, lo sbaglio

IL - mássalhangzóval kezdődő szó előtt lesz

L' - magánhangzóval kezdődő szónál használjuk. Így könnyebb a kiejtés

LO - Z-vel, vagy a következő betűkapcsolatokkal kezdődő szavak előtt:
sb, sc, sd, sf, sg, sl, sm, sn, sp, sq, sr, st, ps

A nőnemű névelő csak kétféle lehet: LA vagy L'.

LA - hasonlóan az előzőhöz, ez a mássalhangzóval kezdődő szavak névelője.

L' - a magánhangzóval kezdődő szavak előtti névelő

Például: la pizza, l'acqua, la macchina, la scuola, la zanzara, la famiglia

* **FONTOS:** az SC-vel és Z-vel kezdődő szavak névelője itt nem lesz LO, mert ez csak a hímnemű szavakra érvényes!

la pizza
a pizza

la pizza deliziosa
a finom pizza

La pizza é
deliziosa.
A pizza finom.

Most pedig nézzük meg a határozott névelők többes számát - mert, hogy azt is egyeztetni kell mindennel:)

Egyes szám - hímnem

IL – mássalhangzó előtt: il padre (az apa), il ragazzo (a fiú)

LO – S+mássalhangzó, vagy Z előtt: lo zio, lo scolaro, lo studente

L' – magánhangzó előtt: l'uomo (az ember), l'albero (a fa)

Egyes szám - nőnem

LA – mássalhangzó előtt: la casa (a ház), la ragazza (a lány)

L' – magánhangzó előtt: l'arancia (a narancs)

Többes szám - hímnem

I – mássalhangzó előtt: i padri (az apák), i ragazzi (a fiúk)

GLI – S+mássalhangzó, vagy Z előtt: gli zii (a nagybácsik), gli scolari (a tanulók), gli studenti

GLI – magánhangzó előtt: gli uomini (az emberek), gli alberi (a fák)

Többes szám - nőnem

LE – mindig: le case (a házak), le ragazze (a lányok), le arance (a narancsok)

i ragazzi
a fiúk

i ragazzi belli
a jóképű fiúk

I ragazzi sono belli.
A fiúk jóképűek.

HATÁROZATLAN NÉVELŐK

Természetesen nem csak határozott névelők, hanem határozatlan névelők is vannak.

Egyes szám - hímnem

UN – mássalhangzó és magánhangzó előtt is: un padre (egy apa), un ragazzo (egy fiú), un uomo (egy ember), un albero (egy fa)

UNO – S+mássalhangzó, vagy Z előtt: uno zio (egy nagybácsi), uno scolaro (egy tanuló), uno studente (egy egyetemista)

Egyes szám - nőnem

UNA – mássalhangzó előtt: una casa (egy ház), una ragazza (egy lány)

UN' – magánhangzó előtt: un'arancia (egy narancs)

A részelő névelő

Ezt a legjobban úgy lehet megérteni, hogy olyan főnevek előtt használjuk, amelyek nem megszámlálhatóak, pont mint az angolban az uncountable főnevek, tehát amelyeket számszerűsíteni önmagukban nem tudunk, csak, ha valami mértékegységgel mérjük őket (értelemszerűen többes számú alakjuk nincs).

Hímnem

DEL – mássalhangzó előtt: del pane (kenyér), del vino (bor)

DELLO – S+mássalhangzó, vagy Z előtt: dello zucchero (cukor), dello spumante (pezsgő)

DELL' – magánhangzó előtt: dell'olio (olaj)

Nőnem

DELLA – mássalhangzó előtt: della farina (liszt)

DELL' – magánhangzó előtt: dell'acqua (víz)

5PERC
OLASZ

SZEMÉLYES NÉVMÁSOK

pronomi personali

Az olasz nyelvben összesen hét személyes névmás van. (Szemben a magyarral, ahol csak hat: én, te, ő, mi, ti, ők – mivel mi nem különböztetünk meg nemeket. Az angolban pedig bár van nőnem (she), hímnem (he) és élettelen dolgokra vonatkozó személyes névmás is (it), a te (you) és a ti (you) megegyeznek egymással.)

Kezdjük a legegyszerűbben, a személyes névmások alanyesetével:

IO – én – I

TU – te – you

LUI/LEI – ő – she/he

NOI – mi – we

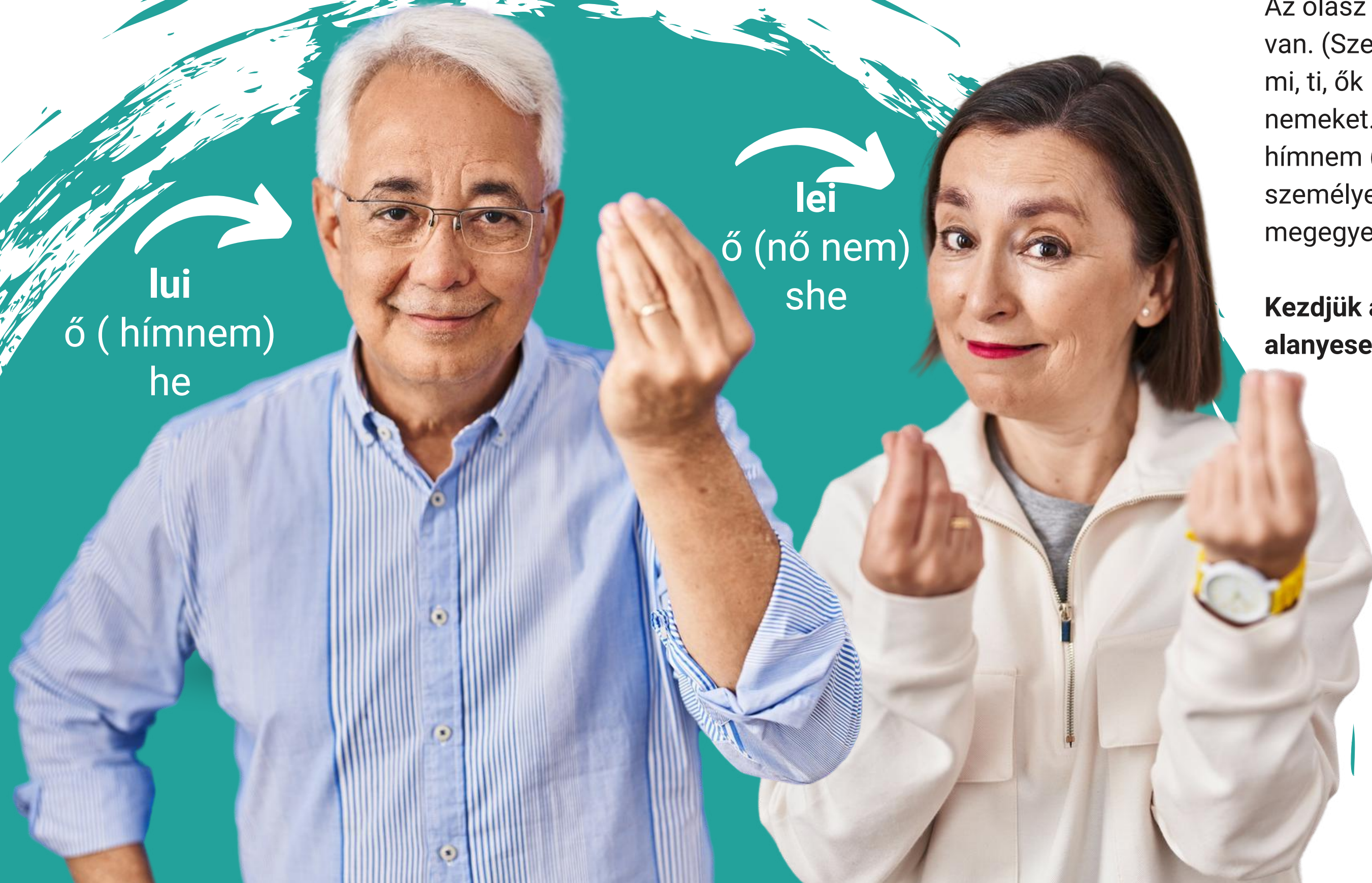
VOI – ti – you

LORO – ők – they

A *lui, lei* régies alakja az *egli, ella* (tárgyakra *esso/essa*), sőt az iskolákban sokáig azt tanították, hogy csak ez a jó, a *lui/lei/loro* pedig nem (most is így van a tankönyvekben). Néhány tartományban (Szicíliában például) beszédben is lehet még hallani a használatukat.

lui
ő (hímnem)
he

lei
ő (nőnem)
she

ESSERE

létige az olaszban (to be)

io (non) **SONO**

noi (non) **SIAMO**

tu (non) **SEI**

voi (non) **SIETE**

lui/lei (non) **È**

loro (non) **SONO**

Io sono contento/a. - Elégedett vagyok.

Tu sei felice? - Boldog vagy?

Lui é arrabbiato. - Ő (hímnem) mérges.

Lei é ricca. - Ő (nőnem) gazdag.

Noi siamo intelligenti. - Okosak vagyunk.

Voi siete italiani? - Olaszok vagyok?

Loro non sono americani. - Ők nem amerikaiak.

5PERC
OLASZ

Come stai?

Mario Rossi: Ciao Anna, come stai?

Anna Pellegrini: Ciao Mario! Sto bene, grazie. E tu?

Mario Rossi: Anch'io sto bene, grazie.

Mario Rossi: Szia Anna, hogy vagy?

Anna Pellegrini: Szia Mario. Jól vagyok, köszönöm. És te?

Mario Rossi: Én is jól vagyok, köszönöm.

Come stai?

5PERC
OLASZ

Sono malato/a. - I'm ill. - Beteg vagyok.

Ho i postumi di sbornia. - I have a hangover. - Másnapos vagyok.

Mi gira la testa. - I feel dizzy. - Szédülök.

Sto bene, grazie. - I'm fine, thanks. - Jól vagyok, köszönöm.

Sto molto bene, grazie. - I'm very well, thanks. - Nagyon jól vagyok, köszönöm.

Mi sento molto bene. - I'm feeling very well. - Nagyon jól vagyok, köszönöm.

Mi sento male. - I feel bad. - Rosszul vagyok.

Mi sento bene. - I feel good./I'm feeling good. - Jól érzem magam.

Sto male. Ho la nausea. Mi viene da vomitare. - I feel sick. - Rosszul érzem magam./Hányingerem van.

Sto male. - I'm sick. - Rosszul érzem magam./Hányingerem van.

Sono malato/a. - I'm ill. - Beteg vagyok.

Ho la temperatura alta. - I have a temperature. - Hőemelkedésem van.

Ho la febbre. - I have a fever. - Lázam van.

Come state?

Azt is megkérdezzük, hogy valaki más hogy érzi magát (nem az, akihez beszélünk):

Come sta Sua/tua moglie? – Hogy van a feleséged/felesége?

Come stanno i gemelli? - Hogy vannak az ikrek?

Ezekben az esetekben a STARE igét természetesen a megfelelő számban és személyben kell ragozni.

Nézzük is meg!

5PERC
OLASZ

STARE

ideiglenes állapot leírása, maradni valahogy /
valahol, valaki érzi magát valahogy

io (non) STO	noi (non) STIAMO
tu (non) STAI	voi (non) STATE
lui/lei (non) STA	loro (non) STANNO

Io sto molto bene. - Nagyon jól vagyok. - I feel very good.

Tu stai zitto. - Te pedig maradj csöndben. - Keep quiet!

Lui sta qui con me. - Ő (hímnem) itt marad velem. - He's staying with me.

Lei sta male ultimamente. - Az utóbbi időben nincs jól (nőnem).
- She hasn't been feeling good lately.

Noi siamo all'albergo. - A szállodában vagyunk. - We are staying at the hotel.

Voi stasera state a casa? - Ti ma este otthon vagytok? - Are you staying at home tonight?

Loro non stanno in Italia più. - Már nincsenek többet Olaszországban. - They are not staying in Italy anymore.

5PERC
OLASZ

AVERE

ezzel az igével birtoklást fejezünk ki, tehát pont úgy, mint az angolban a TO HAVE igével

io (non) HO	noi (non) ABBIAMO
tu (non) HAI	voi (non) AVETE
lui/lei (non) HA	loro (non) HANNO

Io ho due figli. - Két gyerekem van. - I have two sons.

Tu hai molti amici. - Neked sok barátod van. - You have many friends.

Lui ha tre fratelli. - Neki (hímnem) van három testvére. - He has three brothers.

Lei ha due cani. - Neki (nőnem) van két kutyája. - She has two dogs.

Noi abbiamo ancora tempo. - Még van időnk. - We still have time.

Voi avete già alloggio? - Nektek van már szállásotok? - Do you have accommodation?

Loro non hanno più la macchina. - Már nincsenek többé kocsijuk. - They don't have a car anymore.

5PERC
OLASZ

